

ที่ ผผ ๐๗๐๒/๒๙

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ
อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น ๕
ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง
เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

เรื่อง รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง ปัญหาข้อขัดข้องในกระบวนการสรรหาขององค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการกิจการองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ วุฒิสภา

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/๓๐๙ ลงวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๖๕

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือแจ้งให้สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินทราบเกี่ยวกับรายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง ปัญหาข้อขัดข้องในกระบวนการสรรหาขององค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ ของคณะกรรมการกิจการองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ วุฒิสภา เพื่อพิจารณาศึกษาแนวทางและความเหมาะสมของรายงานพร้อมข้อเสนอแนะดังกล่าว และสรุปผลการพิจารณาให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีทราบ เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินขอเรียนว่า สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินโดยความเห็นชอบร่วมกันของผู้ตรวจการแผ่นดินได้ทำการศึกษารายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง ปัญหาข้อขัดข้องในกระบวนการสรรหาขององค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญของคณะกรรมการกิจการองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ วุฒิสภา โดยละเอียดแล้ว เห็นพ้องด้วยกับข้อเสนอแนะของคณะกรรมการกิจการองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ ทั้ง ๓ ประเด็น โดยมีข้อสังเกตเพิ่มเติม ดังนี้

ประเด็นที่ ๑ กรณีการบันทึกเหตุผลในการเลือกบุคคลผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ

การบันทึกเหตุผลในการเลือกบุคคลผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ นอกจากระบุว่า “มีความเหมาะสม” แล้ว ควรบัญญัติไว้ในกฎหมายให้ชัดเจนว่า “คณะกรรมการสรรหาจะต้องระบุรายละเอียดความเหมาะสมพร้อมด้วยเหตุผลในการเสนอชื่อผู้สมควรได้รับการแต่งตั้ง” ด้วย ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการใช้ประกอบการพิจารณาของวุฒิสภาในการให้ความเห็นชอบ และเพื่อประโยชน์ให้สาธารณชนได้รับทราบ

/ประเด็นที่ ๒...

ประเด็นที่ ๒ กรณีการกำหนดคุณสมบัติของกรรมการในองค์กรอิสระ

คุณสมบัติของผู้เข้ารับการดำรงตำแหน่งกรรมการในองค์กรอิสระ รวมทั้งการกำหนดระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง เป็นการกำหนดคุณสมบัติที่ค่อนข้างสูง โดยเฉพาะในกรณีผู้ตรวจการแผ่นดินจะต้องดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือหัวหน้าส่วนราชการที่เทียบเท่าไม่น้อยกว่า ๕ ปี หรือจะต้องมีประสบการณ์ในการดำเนินกิจการอันเป็นสาธารณะมาแล้วไม่น้อยกว่า ๒๐ ปี ด้วยข้อจำกัดดังกล่าว ส่งผลให้บุคคลที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการบังคับบัญชาและบริหารงานซึ่งได้ปฏิบัติงานและสั่งสมประสบการณ์ในระดับผู้บริหารจำนวนมาก ขาดคุณสมบัติ ซึ่งหากบุคคลดังกล่าวมีโอกาสได้เข้ารับการสรรหาแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ด้วยวัยวุฒิ คุณวุฒิ และประสบการณ์ ย่อมนำพาองค์กรอิสระให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามความมุ่งหมายของรัฐธรรมนูญได้เช่นกัน ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงเห็นสมควรที่จะพิจารณาปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้ารับการดำรงตำแหน่งกรรมการในองค์กรอิสระ รวมทั้งการกำหนดระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

ประเด็นที่ ๓ กรณีองค์ประกอบของคณะกรรมการสรรหา

การกำหนดองค์ประกอบและคุณสมบัติของกรรมการสรรหาผู้สมควรได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ มีลักษณะเดียวกันกับผู้สมควรได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งในองค์กรนั้น ๆ ก่อให้เกิดปัญหาข้อขัดข้องไม่สามารถหากรรมการสรรหาภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ๒๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากเลขาธิการวุฒิสภา นอกจากนี้ การกำหนดลักษณะต้องห้ามที่ค่อนข้างกว้าง เช่น ห้ามเป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือกรรมการหรือที่ปรึกษาของหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ ห้ามเป็นผู้ดำรงตำแหน่งใดในห้างหุ้นส่วนบริษัท หรือองค์กรที่ดำเนินธุรกิจโดยมุ่งหาผลกำไร หรือรายได้มาแบ่งปันกัน หรือเป็นลูกจ้างของบุคคลใด ห้ามเป็นผู้ประกอบวิชาชีพอิสระ เป็นต้น ข้อห้ามเหล่านี้ล้วนแต่ก่อให้เกิดความยากลำบากในการเลือกบุคคลเข้ามาเป็นกรรมการสรรหา โดยเฉพาะการเป็นกรรมการหรือที่ปรึกษาของหน่วยงานของรัฐ บุคคลที่มีความรู้ความสามารถส่วนใหญ่ก็มักจะได้รับเชิญจากหน่วยงานของรัฐให้ไปเป็นกรรมการหรือที่ปรึกษา เป็นเหตุให้บุคคลดังกล่าวขาดคุณสมบัติที่จะเป็นกรรมการสรรหา และไม่สมเหตุสมผลที่บุคคลดังกล่าวจะลาออกจากการเป็นที่ปรึกษาหรือกรรมการของหน่วยงานของรัฐเพียงเพื่อจะมาเป็นกรรมการสรรหา ซึ่งเป็นการทำหน้าที่เพียงชั่วคราวเท่านั้น อีกทั้งยังมีปัญหาเรื่องข้อห้ามที่ไม่ชัดเจน โดยเฉพาะคำว่า “ต้องไม่เคยปฏิบัติหน้าที่ใด ๆ ในศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอิสระ” ส่งผลให้บุคคลที่เคยปฏิบัติหน้าที่หรือมีนิติสัมพันธ์กับองค์กรอิสระไม่ว่าในทางใดทางหนึ่งย่อมถูกตัดสิทธิด้วยข้อห้ามดังกล่าว ซึ่งมีการตีความที่ค่อนข้างกว้าง ส่งผลให้บุคคลดังกล่าวไม่มีโอกาสได้เข้ามาเป็นกรรมการสรรหา ทั้งที่เป็นบุคคลที่มีความรู้และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในองค์กรอิสระอันมีประโยชน์อย่างยิ่งในการทำหน้าที่เป็นกรรมการสรรหา และปรากฏข้อเท็จจริงเชิงประจักษ์ว่าที่ผ่านมาทุกองค์กรประสบปัญหาในลักษณะเดียวกัน คือ ไม่สามารถหา

กรรมการสรรหาภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดได้ เนื่องจากการกำหนดองค์ประกอบและคุณสมบัติของกรรมการสรรหาที่ค่อนข้างสูงเกินไป ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงเห็นสมควรที่จะพิจารณาปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยกำหนดองค์ประกอบและคุณสมบัติของกรรมการสรรหาให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

อย่างไรก็ดี เนื่องจากคุณสมบัติของกรรมการในองค์กรอิสระ และคุณสมบัติของคณะกรรมการสรรหาดังกล่าวข้างต้น ได้มีการกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญด้วย ดังนั้น หากมีโอกาสที่เหมาะสมก็เห็นสมควรเสนอพิจารณาแก้ไขรัฐธรรมนูญต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

๑

(นายอดิศร ร่มสนธิ)

รองเลขาธิการ ปฏิบัติการแทน

เลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

สำนักกฎหมายและคดี

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๙๒๖๘ , ๐๘๓-๐๘๒๑ ๕๑๗ ต่อ ๓๓๓๓

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๘๓๖๕

www.ombudsman.go.th